

[J. S. Fogét.]

abnorme Tilbøjeligheder. Det kunde endvidere have en vis Interesse at faa opklaret, om en med Statsbanerne skreven Kontrakt har mindre Betydning i en Retssag end Forklaringer af Eksportører, der ikke udtaler sig under Vidnepligt — i saa Fald trænger vi sandelig til en Revision af Retsplejeloven.

Imidlertid har Venstres Pressebureau jo ogsaa meddelt det, som vi nu har hørt af den højterede Landbrugsminister, at Resultatet af Rigsadvokatens Overvejelser er, at der ikke vil blive rejst Tiltale mod Eksportørerne. Hvis jeg fra denne Plads havde Ret til at stille en Forespørgsel til Rigsadvokaten, kunde jeg have Lyst til at spørge, om dette Spørgsmaal er afgjort, thi er det det, maa den øvrige Offentlighed jo have samme Ret til at faa Meddelelse herom som Venstres Pressebureau.

I det Spørgsmaal, som det ærede Medlem Hr. Oluf Pedersen her har stillet, ligger hele Eksportsagens Kærne gemt. Det er netop de private Eksportørers Indfyldelse paa Eksportudvalgets Administration, det ærede Medlem Hr. Valdemar Thomsen ønskede at fjerne, og dette Ønske kan ikke have noget med politisk Opfattelse at gøre, det er et Ønske, som deles af alle de Landmænd, som ikke gennem den hidtidige Administration har opnaaet Særfordele.

Under den Planøkonomi, vi efterhaanden er kommet ind i, synes det rimeligt, at der i de forskellige Udvalg ogsaa bliver Repræsentation for de Interessegrupper, hvis Økonomi berøres af de paagældende Udvalgs Administration, men det maa deles i Interessefællesskaber og ikke være saaledes, at Privatmænd sidder og varetager netop deres egne private Forretningers Interesser. Det første Eksportudvalg blev oprettet i April 1932 uden nogen som helst Lovhjemmel, og dette Udvalg, der kaldtes Landbrugsraadets Eksportudvalg, gav sig straks til at fordele Kontingenter til de bedste Markeder paa den Maade, at man nægtede nogle Adgang til Eksporten og gav andre denne Adgang. Dette første Udvalg bestod af Generalsekretær Høgsbro Holm som Formand, Eksportør Lundgaard, Eksportør Heinrich Hansen, Eksportør Chr. Hansen, Odense, og endelig kom man saa i Tanker om, at Landbrugets Eksportforening ogsaa burde repræsenteres, og man tog Gaardejer Ingvar Møller med. Altsaa bestod Udvalget af 3 Eksportører, en Funktionær, der fungerede som Formand, og 1, siger og skriver een, Landmand som Repræsentant for Landbruget.

Vi skal nu se paa, hvad de forskellige

repræsenterer. I Begyndelsen af 1934 meddelte Generalsekretær Høgsbro Holm i en Artikel, at Lundgaard repræsenterede Firmaet Lundgaard & Co., Heinrich Hansen repræsenterede — og repræsenterer — de tre Brødre Hansen, kun Chr. Hansen repræsenterede en Organisation, et Fællesskab af Eksportører, og endelig maa man jo ogsaa gaa ud fra, at Gaardejer Ingvar Møller repræsenterede Eksportforeningerne. Siden har man lavet det saaledes, at Lundgaard ogsaa officielt repræsenterer Eksportforeningerne foruden sit eget Firma. Altsaa fandtes og findes her een Repræsentant i alle Tilfælde, Hr. Heinrich Hansen, der kun repræsenterer sig og sine Brødre, og indtil man i 1935 lavede det om, maa man gaa ud fra, at Lundgaard kun repræsenterede sit eget Firma, i hvilket Knudsen har en Andel samtidig med Tyskeren Weber.

Allerede fra 1930 synes Lundgaard og Brødrene Hansen at have haft en vis Indflydelse paa Administrationen af Kreatur-eksporten. Da Belgien i 1930 aabnede for Import af levende Kreaturer, opnaaede Brødrene Hansen 45 pCt., og Lundgaard med sine Eksportforeningskreaturer andre 45 pCt., og de andre Eksportører, hvoraf nogle praktisk talt begyndte samtidig, fik tilsammen kun 10 pCt. Dette Monopol paa Eksporten til Belgien opnaaede de to Firmaer vel særlig paa Basis af, at de meddelte, at de havde en særlig Aftale om Eneret med den belgiske Regering — det er ogsaa anført i Landbrugsraadets Aarsberetning —, men det er under Retssagen oplyst, at dette ikke var Tilfældet, og Høgsbro Holm meddeler, at han ikke fandt Anledning til at give andre Eksportører Underretning om de Formaliteter, der skulde til for at indføre i Belgien, end netop de to Firmaer Lundgaard og Brødrene Hansen. I en anden Periode er Brødrene Hansen helt oppe paa over 50 pCt. af samtlige de Kreaturer, der gik til Belgien, og som var kontingenteret.

Vi har set, at alle de store og betydende Forretninger med Eksportkreaturer udføres paa Statens Vegne eller overdrages paa anden Maade i særlig Grad til netop de Privateksportfirmaer, som har Sæde i Eksportudvalget, og vi har set, at netop disse Firmaer dannede en Art Aktieselskab for i Fællesskab at udnytte Chancen her, det saakaldte „Eksportkompagni“.

Nu vil man vel heroverfor hævde, at disse Firmaer ogsaa under frie Forhold vilde have haft en saadan Andel i Eksporten som den, de har opnaaet under Monopolerne, men dette er jo ingenlunde Tilfældet. Havde vi arbejdet under frie Forhold, vilde en An-